

СВЕТИ МУЧЕНИК ВУКАШИН

29. мај по новом / 16. мај по старом

Би Србин из херцеговачког села Клепаца, које се налази на источној обали Неретве (наспрам Чапљине), где је раније била стара црква Св. Апостола Луке, с почетка XVI века, задужбина чувених црквоградитеља Храбрена-Милорадовића, а од 1857. црква Преображења Христовог (коју су Хрвати 1992. срушили до темеља, као и цело село). Био је родом од фамилије Мандрапа и звао се Вукшан. Треба да је рођен крајем XIX века. Одраставши у своме селу, отишао је и радио у Сарајеву, па кад је дошла усташка НДХ, он се вратио у своје село, али су хрватске усташе и тамо дошле, побили му све у кући и многе друге Србе по селу и околини, а њега су са неких шумских радова одвеле у злогласни логор Јасеновац, заједно са многим другим. Ту је јануара 1943. погубљен од усташког кољача Жила Фригановића, који видећи Вукашина, постаријег сељака, како спокојна лица и с неким недокучивим миром посматра страшно клање своје православне сабраће. Доведо га прекореда пред ископану јаму где су клали и бацали невине жртве и решен да му разбије тај мир и спокојство, затражи од њега да викне "Живио Павелић", па како он ништа није одговарао него је само мирно и спокојно ћутао, убица му је ножем секао једно по једно ухо и нос. Када му је мучитељ запретио да ће му и срце из груди извадити, ако не викне похвалу Павелићу блажени Мученик Вукашин је, мирно погледавши у мучитеља и кроз њега у Божју неизмерност, полако и разговетно рекао: "Ради ти, дијете, свој посао!" Овај одговор и небески мир на лицу Светог Новомученика разбеснео је убицу, па му је у бесу ископао очи, исекао срце, преклао му грло од уха до уха и онда га ногама сјурио у јаму. Потом је убица полудео и ово све испричао у болници доктору Неду Зецу, који је ово доцније и записао. Мученикова фреска постоји у манастиру Св. Арханђела Гаврила у Земуну, затим у скиту Јован-до, метоху манастиру Острога крај Никшића, а претпостављени лик му је такође насликан и међу Светитељима Захумско-херцеговачке епархије (који је урађен за прославу њене 780-годишњице).